

anstalterne er — det skal jeg indrømme — et meget indviklet Spørgsmaal, men det er tillige et meget vigtigt. Børstebinderarbejdet og Fremstillingen af Uniformer til Statsbanerne er allerede i stor Udstrækning gaaet over til Straffeanstalterne, og nu hedder det, at for Jyllands Vedkommende skal ogsaa Forarbejdelsen af Statsbanernes Tasker trækkes fra de private Sadelmagere — hvilket altsaa vil gaa ud over Sadelmagersvendene — og henlægges til Straffeanstalterne. Jeg vil henstille til den højtærede Minister at være forsigtig, særlig i disse Tider med at tage Arbejde fra de frie Arbejdere og lægge det ind under Straffeanstalterne. Arbejde, som ikke tidligere er blevet udført dér, bør i hvert Fald ikke overdrages disse Anstalter. Man kan vel ikke have noget imod, at Staten bliver sin egen Arbejdsgiver, men det skulde ikke gerne være saaledes, at Arbejdet tages fra de frie Arbejdere, hvorved Arbejdsløsheden øges og Arbejderen først, naar han paadrager sig Strafarbejde, faar Ret til at udføre det Arbejde, Staten skal have udført; det er ikke heldigt, allermindst i arbejdsløse Tider. Lad Fangerne i Straffeanstalterne blive beskæftiget med at forarbejde Legetøj af Træ; selv om Træet er steget noget i Pris, tror jeg, man i Længden staar sig derved.

Jeg har bragt i Erfaring, at der skal være udstedt et Forbud imod, at der paa Statens Værksteder eller i hvert Fald paa Statsbanernes Værksteder antages Lærlinge, som har Realeksamen — det vil altsaa sige unge Mennesker, som er 16—17 Aar gamle. Det er meget beklageligt, hvis dette er Tilfældet. Formodentlig skyldes det Frygten for, at saadanne Lærlinge kunde ønske at læse videre paa de tekniske Skoler i Læretiden, og det vil man saa forhindre, ligesom de private Arbejdsgivere modsætter sig noget saadant. Men det bør i alt Fald en Statsinstitution ikke gøre, thi der er dog noget meningsløst i, at Staten ofrer store Summer til Fremhjælpning af en bedre Undervisning og saa samtidig siger: Men disse unge Mennesker, der har faaet denne bedre Undervisning, vil vi i alt Fald ikke have i Statsbanernes Værksteder til Uddannelse i Industrifagene.

Jeg vil bringe den højtærede Undervisningsminister en Tak for, at der paa Finanslovsforslaget er opført en ny 2-aarig Bevilling paa 10 000 Kr. til Aarhus Teater. Jeg haaber, at ærede Medlemmer af dette Ting fra alle Sider vil stille sig lige saa velvilligt over for dette Teater som

tidligere. Teatret søger at vise sig erkendtligt for denne gode Støtte ved at antage til Opførelse gode, litterære Værker, som man ellers ikke vilde være i Stand til at føre frem paa nogen Provinsscene — for Tiden har man taget Bjørnsons Skuespil „Over Evne“ op paa Aarhus Teater. Man undgaar herved at henfalde til den lettere og daarligere Komædie, som Teatret maaske ellers maatte ty til af Hensyn til at skaffe sig Indtægt. Det bidrager ogsaa til at højne Kulturen og fremme den gode Smag.

Under Henvisning til nogle Udtalelser fra det ærede Medlem fra Kolding (N. Johan Laursen) angaaende Fæsteafsløsningslovens Virkning paa forskellige velgørende Stiftelser vil jeg benytte Lejligheden til at henlede Opmærksomheden paa det saakaldte Hospital i Aarhus, som opretholdes ved Stiftsmidler. Denne Lov har bevirket, at denne humane Institution vil faa en Mindreindtægt paa 15 000 Kr. aarlig i disse Aar, hvilket er meget føleligt; jeg vil derfor anbefale, at der ydes en midlertidig Støtte til denne og lignende Institutioner. For at dette Hospital, som modtager gamle fra hele Stiftet, skal kunne se Fremtiden betrygget i Møde, skulde der i indværende Aar bruges 25 000 Kr.; det er altsaa ikke noget helt ubetydeligt Beløb, Institutionen gaar Glip af.

Der er en Bestemmelse, hvorefter Elever, der indstiller sig til Realeksamen, Mellemskoleeksamen og lignende Eksaminer ved kommunale og private Undervisningsanstalter, betaler til Realeksamen 5 Kr. og til Mellemskoleeksamen 3 Kr. i Indskrivningspenge. Det er anslaaet til at indbringe 12 000 Kr. i alt. Jeg vil henstille til den højtærede Undervisningsminister, om ikke disse Indskrivningsgebyrer kan stryges. I disse stramme Tider er det en ubehagelig Sag at skulle af med dette Beløb for en Mængde Smaafolk, som ellers er fri for at betale Undervisningspenge for deres Børn i de kommunale Real- og Mellemskoler. Det vilde neppe være af videre Betydning, om man strøg disse Gebyrer.

Paa den højtærede Undervisningsministers Budget er opført et Forslag om at yde 3 000 Kr. aarlig til det private Urania-Observatorium, som desuden faar 20 000 Kr. i Laan fra Sorø Akademi. Dette Forslag giver Aarhus et Haab, som jeg haaber ikke maa blive beskæmmet. Vi har i Aarhus et Observatorium, hvis Historie er omtrent sideløbende med Urania-Observatoriets Historie, efter hvad der staar i Be-